

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА

Трговина, угоститељство и туризам

a

Завод за унапређивање образовања и васпитања

www.zuov.gov.rs

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА
Трговина, угоститељство и туризам

Београд, 2021.

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА

Трговина, угоститељство и туризам

Завод за унапређивање образовања и васпитања

Београд

2021. година

Садржај:

УВОД.....	1
ОПИС ПОДРУЧЈА РАДА	2
ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ	4
ОПИСИ КВАЛИФИКАЦИЈА.....	6
ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ.....	15
НАСТАВНИ ПЛАНОВИ	16
МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ.....	31
ТАКМИЧЕЊА	34
ЗАНИМЉИВОСТИ	38
КОРИСНИ ЛИНКОВИ	39

УВОД

Водич за подручје рада трговина, угоститељство и туризам, намењен је наставницима, директорима, ученицима и свим учесницима у образовном процесу. У себи садржи широк спектар информација које се односе на квалификације које се тренутно образују у овом подручју рада као и профили који се образују према Закону о дуалном образовању.

Информације могу бити од користи школама које конкуришу за одређене образовне профиле и приликом израде плана уписа, затим планова набавке као и планирања броја наставника и стручних сарадника. На једном месту се налазе подаци о свим квалификацијама, плановима по којима се оне образују, правилника о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника, норматива у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање планова и програма образовања.

Ученицима могу користити информације о описима квалификација и предметима који се изучавају у образовним профилима, затим информације о матурском испиту и такмичењима везаним за област трговина, угоститељство и туризам.

Остали учесници у образовном процесу се могу ближе упознати са подручјем рада и прикупити основне информације неопходне за планирање развоја нових квалификација и унапређивања постојећих.

ОПИС ПОДРУЧЈА РАДА

Подручје рада трговина, угоститељство и туризам садржи области:

- Трговину
- Угоститељство
- Туризам

Област трговина

Обухвата образовне профиле / квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова у области трговине: комерцијалних послова и трговинским објектима, пословне администрације и комуникације у трговинским објектима, директног маркетинга, као и послова аранжирања и уређивања трговинског објекта. Активни образовни профили у овој области су: трговински техничар, аранжер у трговини и трговац.

Област угоститељство

Основна мисија угоститељства је дугорочно задовољење друштвених потреба за смештајем, исхраном и пићем, уз примене посебне технике хотелског и ресторанског пословања. Састоји се од хотелијерства и ресторатерства, а посебно значајан и наглашен део је област гастрономије

Обухвата образовне профиле/ квалификације које оспособљавају ученике за обављање послова који воде остваривању основне мисије угоститељства: кулинарски техничар, кувар, посластичар, угоститељски техничар и конобар.

Област туризам

Туризам је привредна грана која много лакше од осталих грана ствара додатне могућности за повећане запослености, раст бруто друштвеног производа (БДП) и повећање извоза. Основу туризма као привредне делатности сачињавају: саобраћај, угоститељство, трговина, туристичке агенције, занатске и комуналне

делатности. Туризам не постоји као самостална, независна привредна делатност већ га чине горе наведене делатности.

Образовни профил / квалификација која оспособљава ученике за обављање послова: припреме, израде, пласирања, продаје и реализације туристичких производа и услуга, пословне комуникације и сарадње са привредним друштвима и различитим организацијама, организовања скупова и других услуга, до 2018. године био је туристички техничар, а од 2018. године у школском систему је под називом туристичко – хотелијерски техничар.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада трговина, угоститељство и туризам се образују следећи профили/квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС ниво	Просветни гласник са правилником о плану и програму ¹
Трговински техничар	4	15/93, 6/95, 11/02, 11/06, 8/09, 8/13, 11/13, 19/20
Аранжер у трговини	4	15/93, 6/95, 11/02, 11/06, 8/13
Трговац	3	8/13, 16/13, 7/16
Угоститељски техничар	4	6/95, 7/96, 11/02, 11/06, 8/13, 11/13
Кулинарски техничар	4	6/95, 7/96, 11/02, 11/06, 8/13, 11/13, 19/20
Конобар	3	10/12, 1/13, 7/13, 1/15, 10/20
Кувар	3	10/12, 1/13, 1/15, 10/20
Посластичар	3	10/12, 1/13, 7/13, 1/15, 10/20
Туристички техничар	4	8/14, 2/18, 6/18 –престаје упис под тим именом
Туристичко – хотелијерски техничар	4	6/18, 10/20

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

1. Трговац
2. Кувар
3. Посластичар
4. Конобар
5. Туристичко – хотелијерски техничар

¹ Бројеви СГ/ПГ у којима се појављују информације везане за квалификацију као што су различите врсте правилника и измене и допуне правилника.

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације и у току су израде
Планова и програма наставе и учења су:

1. Трговински техничар
2. Кулинарски техничар

Образовни профили за који се образују по старим плановима и програмима
наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

1. Аранжер у трговини
2. Угоститељски техничар

За наведена два профила ће се у наредном периоду урадити стандарди квалификација или ће они бити спојени са неким другим квалификацијама на четвртој или петом степену у зависности од потреба тржишта.

Образовни профил чији је стандард квалификације у изради:

1. Хотелско – ресторатерски техничар (нова квалификација, резултат пројекта у којем су учествовале земље Западног Балкана)

ОПИСИ КВАЛИФИКАЦИЈА

ТРГОВАЦ

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област трговина

Циљ образовања

Оспособљавање лица за припрему и организацију процеса рада у продавници, набавку, складиштење и чување робе, продају робе, одржавање презентације новог производа.

Дужности - стручне компетенције

- Припрема и организује процес рада у продавници
- Набавка робе
- Складиштење и чување робе у приручном складишту продавнице
- Продаја робе
- Одржавање презентације робе изван продавнице

КУВАР

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област угоститељство - гастрономија

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за припрему, сервирање и декорисање оброка.

Дужности - стручне компетенције

- Организовање сопственог рада и радног места
- Пријем, обрада, паковање и складиштење намирница
- Припрема јела за издавање
- Пријем и издавање поруџбине
- Вођење евиденција

ПОСЛАСТИЧАР

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област угоститељство - гастрономија

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за припрему, декорисање и сервирање топлих, хладних и сувих посланица.

Дужности - стручне компетенције

- Организовање сопственог рада и радног места
- Пријем, обрада, паковање и складиштење намирница и готових посланица
- Припрема топлих, хладних и сувих посланица
- Пријем и издавање поруџбине
- Вођење евиденција

КОНОБАР

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област угоститељство

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за услуживање госта храном и пићем.

Дужности - стручне компетенције

- Одржавање хигијене и здравствено-безбедносних услова
- Обављање припремних и завршних радова спровођењем ресторанске процедуре
- Пријем госта и поруџбине
- Послуживање госта пићем
- Послуживање госта храном
- Извршавање административних послова

ТУРИСТИЧКО-ХОТЕЛИЈЕРСКИ ТЕХНИЧАР

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област туризам

Циљ образовања

Оспособљавање лица за израду, продају и праћење реализације туристичких услуга у агенцији, обављање рецепцијских послова у хотелу, као и комуникацију и обављање организације рада у хотелу и агенцији.

Дужности - стручне компетенције

- Израда туристичких услуга
- Продаја туристичких услуга
- Праћење реализације туристичких услуга
- Обављање рецепцијских послова у хотелу
- Организовање скупова и пратећих услуга у хотелу или преко агенције
- Комуникација и организација рада у хотелу и агенцији

ТРГОВИНСКИ ТЕХНИЧАР

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област трговина

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за вођење администрације, комуникацију са купцима и сарадницима, обављање послова набавке, излагања и продаје робе у малопродајном објекту и путем е-трговине, обављање промотивних, комерцијалних и финансијско-административних послова у малопродајном објекту и путем е-трговине.

Дужности - стручне компетенције

- Обављање послова снабдевања, складиштења и продаје робе
- Организовање и анализа рада у малопродајном трговинском објекту
- Обављање електронске трговине (е-трговина), комерцијалних и пропагандних послова из домена пословања трговинских објеката
- Обављање финансијско-административних послова у трговинском објекту
- Комуницирање и сарадња са купцима и пословним партнерима

КУЛИНАРСКИ ТЕХНИЧАР

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Област угоститељство - гастрономија

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за управљање радом мање групе запослених у топлој и хладној кухињи, пекари и посластичарници, самосталну припрему, сервирање и декорисање јела, вођење документације у кухињском блоку као и унапређењу свог рада и рада запослених у кухињском блоку.

Дужности - стручне компетенције

- Планирање и организација сопственог рада и рада запослених у кухињи
- Самостална припрема, сервирање и презентација јела и једноставних посластица
- Припрема и вођење документације у кухињском блоку
- Примена норматива и стандарда хигијене, здравља, сигурности на раду и заштите животне средине

АРАНЖЕР У ТРГОВИНИ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Област трговина

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за обављање креативних послова у малопродајним објектима, аранжирање и декорација продавнице и излога у складу са стандардима и политиком привредног субјекта.

Будући да се у оквиру овог образовног профила учи цртање и обликовање, перспектива и пројектовање, то може бити добра основа за упис на факултете ликовних и примењених уметности.

Дужности - стручне компетенције

- Аранжирање и декорисање изложбеног, продајног и другог простора
- Извођење аранжирских композиција у изложима
- „Merchandising“

УГОСТИТЕЉСКИ ТЕХНИЧАР

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Област угоститељство

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за обављање сложенијих и одговорнијих послова у ресторану и пружа могућност напредовања и директну проходност на струковне или академске студије из области економије, туризма, хотелијерства итд.

Дужности - стручне компетенције

- Припремни и завршни радови у угоститељству
- Услуживање госте пићем, напицима, храном и посластицама
- Припрема и аранжирање простора за ручање
- Припрема аперитивна и барских коктела
- Административно – књиговодствени послови у угоститељском објекту
- Контрола квалитета конзумације
- Пријем наруџбина за све прилике и свечане оброке

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Дуално образовање је модел средњег стручног образовања у оквиру кога се знање стиче и у школи и у компанији. Учењем кроз рад ученици усвајају практична и применљива знања у реалном радном окружењу, у компанији.

Овим моделом се дели одговорност за развијање компетенција на ученика, Школу и компанију у којој се реализује настава. С једне стране, привредници смањују трошкове додатних обука приправника и на овај начин улажу у будућност своје компаније. С друге стране, подиже се мотивација за учењем и сама продуктивност ученика, јер након завршеног школовања ученик се може запослити у компанији у којој је био на настави или покренути сопствени посао јер поседује неопходан ниво компетентности. Дуално образовање обавезује све учеснике да се руководе најбољим интересом ученика.

Тренутно се у понуди система средњег стручног образовања у подручју рада трговина, угоститељство и туризам налази 5 образовних профила, чији је План и програм наставе и учења прилагођен за реализацију по дуалном моделу образовања.

На бази прописаних исхода учења, школа у сарадњи са послодавцем, израђује План реализације учења кроз рад који садржи опис активности, место и динамику остваривања учења кроз рад.

Образовни профили прилагођени за реализацију по моделу дуалног образовања:

- Трговац
- Кувар
- Посластичар
- Конобар
- Туристичко – хотелијерски техничар

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ

За образовне профиле који су наведени у претходном делу (модернизовани образовни профили засновани на стандардима квалификација), биће приказани делови планова наставе и учења. Детаљан приказ планова са изборним предметима и додатним облицима васпитно - образовног рада као и приказ програма наведених квалификација се налази у бројевима Службених гласника / Просветних гласника који су приказани на страни бр. 4.

Овај приказ планова служи као оријентир кроз које предмете се остварују исходи компетенција које обухватају одређене квалификације као и основа за поређење начина остваривања одређених квалификација.

Такође приликом реализације Државне матуре која је планирана од школске 2024/25 у оквиру теста знања планирано је да се проверавају базична знања везана за област трговина, угоститељство и туризам, која се изучавају и чији се исходи остварују, у свим поменутих квалификацијама.

Ради лакшег разумевања планова који су приказани, потребно је нагласити да у стручном образовању постоји законски прописан однос општеобразовних и стручних предмета као и да све савремене квалификације у оквиру стручних предмета садрже предмете кроз који ће се стицати вештине односно увежбавати све оно што је научено кроз друге предмете. Овакви предмети управо представљају сублимацију свих знања и вештина неопходних за обављање одређеног посла. Зато се у оквиру ових предмета реализује и блок настава која често подразумева и одлазак код послодавца и упознавање са карактеристикама занимања за која се образују ученици.

ТРГОВАЦ

	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО																	
	Недељно						годишње						недељно						годишње						недељно						годишње																							
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН												
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4	6	245	140	210	60	10	2	11	350	70	385	60	6	4	11	192	128	352	60	787	338	947	180	2252																												
1. Основи трговине	3	105																							105																													
2. Техника продаје и услуге купцима	2	2	70	70			2	2	70	70									140						140						280																							
3. Пословна комуникација	2	70																							70																													
4. Познавање робе	2	70																							140																													
5. Основи пословања у трговини							3						105												105																													
6. Маркетинг у трговини							3						105												105																													
7. Комерцијално познавање робе													2						64												64																							
8. Набавка и физичка дистрибуција													2						64						64						64						128																	
9. Психологија и понашање потрошача													2						64						64												64																	
10. Прудуетништво													2						64						64												64																	
11. Практична настава	6	210					60	11	385					60	11	352					60							947						180						1127														
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА																																																						
1. Изборни предмети према програму образовног профила																									1												32						32						32					
Укупно Б1+Б2	7	4	6	245	140	210	60	10	2	11	350	70	385	60	6	4	11	192	128	352	60	787	338	947	180	2252																												
Укупно	17	655					60	23	865					60	21	732					60							2252						(2284**)																				

Напомена: **Ученик бира са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

КУВАР

	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО											
	недељно						Годишње						недељно						Годишње						недељно						Годишње						недељно						Годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	ПН	Б						
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	11	2		374	68		9						288						240						902	68					970																	
1. Српски језик и књижевност	3			102			2						64						60						226						226																	
1.1. _____ језик и књижевност*	3			102			2						64						60						226						226																	
2. Српски језик као нематерњи језик*	2			68			2						64						60						192						192																	
3. Страни језик	2			68			2						64												132						132																	
4. Физичко васпитање	2			68			2						64						60						192						192																	
5. Математика	2			68			2						64						30						162						162																	
6. Рачунарство и информатика						2																			68						68																	
7. Историја																			60						60						60																	
8. Хемија	1			34																					34						34																	
9. Екологија и заштита животне средине							1						32												32						32																	
10. Географија	1			34																					34						34																	
11. Социологија са правима грађана																			30						30						30																	
B1: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1			34			3						96						90						220						220																	
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1			34			1						32						30						96						96																	
Изборни предмети према програму образовног профила							2						64						60						124						124																	
Укупно A1+B1	12	2		408	68		12						384						330						1122	68					1190																	
Укупно						14						12						384						11						330						1190												

КУВАР

	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО																									
	недељно						Годишње						недељно						Годишње						недељно						Годишње																															
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Σ																											
	6	12	0	204	408	90	2	12	6	64	384	192	150	1	14	6	30	420	180	120	1	14	6	30	420	180	120	298	1212	372	360	2242																														
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																															68																										68					
1 Здравствена култура																															2																										68					
2 Основе туризма и угоститељства																															68																										68					
3 Куварство																															12	408	60						12	6	384	192	90						12	6	360	180	120						1152	372	270	1794
4 Исхрана																															2																										68					
5 Економика туристичких и угоститељских предузећа																															1						32																					32				
6 Туристичка географија																															1						32																					32				
7 Основе услуживања																															1						30																					30				
8 Предузетништво																															2						60																					60				
9 Професионална пракса																															30																										90					
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																															2						64																					124				
1 Изборни предмет према програму образовног профила																															2						64																					124				
Укупно A2+B2	6	12	0	204	408	0	90	2	12	6	64	384	192	150	1	14	6	30	420	180	120	298	1212	372	360	2242																																				
Укупно A2+B2	18						702						20						790						21						2242																															
																															(**22)						(**854)						(**23)						(**810)						(**2366)							

КУВАР – ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

	I РАЗРЕД										II РАЗРЕД										III РАЗРЕД										УКУПНО																																								
	недељно					Годишње					недељно					Годишње					недељно					Годишње					Σ																																								
	Т	В	УК	Р	П	Т	В	УК	Р	П	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б																																									
	6	6	6	204	204	204	204	204	90	90	2	6	12	64	192	384	150	1	8	12	30	240	360	120	298	636	948	360	2242																																										
1	Здравствена култура																														2	68																																	68	68					
2	Основе туризма и угоститељства																														2	68																																	68	68					
3	Ќуварство																														6	6	204	204	60	6	12	192	384	90	6	12	180	360	120	576	948	270	1794																						
4	Исхрана																														2	68																																	68	68					
5	Економика туристичких и угоститељских предузећа																														1	32																																	32	32					
6	Туристичка географија																														1	32																																	32	32					
7	Основе услуживања																														1	30																																	30	30					
8	Предузетништво																														2	60																																	60	60					
9	Професионална пракса																														30																															90	90								
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																																																																							
Изборни предмет према програму образовног профила																																																																							
1	6	6	6	204	204	204	90	90	2	6	12	64	192	384	150	1	8	12	30	240	360	120	298	636	948	360	2242																																												
																														2	64																																	64	64			124	124		
																														2	702																																	702	702			2242	2242		
																														20	(**22)																																	790	(**854)			750	(**810)		
																														21	(**23)																																	21	(**23)			2242	(**2366)		
Укупно A2+B2																																																																							

ПОСЛАСТИЧАР

	I РАЗРЕД			II РАЗРЕД			III РАЗРЕД			УКУПНО				
	недељно		годишње	недељно		годишње	недељно		годишње	недељно		годишње		
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	11	2	374	68	9	288	8	240	902	68	970			
1. Српски језик и књижевност	3		102		2	64	2	60	226		226			226
1.1 _____ језик и књижевност*	3		102		2	64	2	60	226		226			226
2. Српски језик као нематерњи језик*	2		68		2	64	2	60	192		192			192
3. Страни језик	2		68		2	64			132		132			132
4. Физичко васпитање	2		68		2	64	2	60	192		192			192
5. Математика	2		68		2	64	1	30	162		162			162
6. Рачунарство и информатика	2		68						68		68			68
7. Историја							2	60	60		60			60
8. Хемија	1		34						34		34			34
9. Екологија и заштита животне средине					1	32			32		32			32
10. Географија	1		34						34		34			34
11. Социологија са правима грађана							1	30	30		30			30
B1: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1		102		3	96	3	90	288		288			288
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1		34		1	32	1	30	96		96			96
2. Изборни предмети према програму образовног профила			68		2	64	2	60	192		192			192
Укупно A1+B1	12	2	476	68	12	384	11	330	1190	68	1258			1258
Укупно	32		1178		32	1174	32	1080	3432		3432			3432

ПОСЛАСТИЧАР

	I РАЗРЕД										II РАЗРЕД										III РАЗРЕД										УКУПНО										
	недељно					годишње					недељно					годишње					недељно					годишње					Σ										
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б											
	6	12	0	204	408	0	90	2	12	6	64	384	192	150	1	14	6	30	420	180	120	298	1212	372	360	2242															
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																																									
1 Здравствена култура	2					68																				68															
2 Основе туризма и угоститељства	2					68																				68															
3 Посластичарство	12					408					60					384					192					90					1152 372 270 1794										
4 Исхрана	2					68																				68															
5 Економика туристичких и угоститељских предузећа											1					32										32															
6 Туристичка географија											1					32										32															
7 Основе услуживања											1					30										30															
8 Предузетништво																2					60										60										
9 Професионална пракса						30																				60															
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																																									
1 Изборни предмет према програму образовног профила											2					64										60					124										
Укупно A2+B2	6					12					6					64					384					192					150					298					
Укупно A2+B2	18					702					20					(**22)					790					(**854)					2242										
											21					(**23)					750					(**810)					(**2366)										

Напомена: **Уколико се изабере само стручни изборни предмети

ПОСЛАСТИЧАР – ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

	I РАЗРЕД										II РАЗРЕД										III РАЗРЕД										УКУПНО					
	недељно		годишње						недељно		годишње						недељно		годишње						недељно		годишње				Σ					
	Т	В	У	К	Р	Б	Т	В	У	К	Р	Б	Т	В	У	К	Р	Б	Т	В	У	К	Р	Б	Т	В	У	К	Р	Б						
	6	6	204	204	204	204	90	2	6	12	64	192	384	150	1	8	12	30	240	360	120	298	636	948	360	2242										
1	Здравствена култура		68																						68		68									
2	Основе туризма и угоститељства		68																						68		68									
3	Посластичарство		6 6 204 204 204 204 60						6 12		192 384 90						6 12		180 360 120						576 948 270 1794		1794									
4	Исхрана		68																						68		68									
5	Економика туристичких и угоститељских предузећа								1		32														32		32									
6	Туристичка географија								1		32														32		32									
7	Основе услуживања																1		30						30		30									
8	Предузетништво																2		60						60		60									
9	Професионална пракса										30																90									
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																																				
1	Изборни предмет према програму образовног профила								2		64						2		60						124		124									
Укупно A2+B2																																				
6 6		204 204 204 204 90						2 (**4)		64 (**128)						2 (**4)		30 (**90)						298 (**422)		636 948 360 2366										
Укупно A2+B2		702						20 (**22)		790 (**854)						21 (**23)		750 (**810)						2242 (**2366)												

Напомена: **Уколико се изабере само стручни изборни предмети

КОНОВАР

	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО					
	недељно						годишње						недељно						годишње						недељно						годишње											
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ							
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	11	2		374	68		9				288				8				240				902	68									970									
1. Српски језик и књижевност	3			102			2				64				2				60				226										226									
1.1. _____ језик и књижевност*	3			102			2				64				2				60				226										226									
2. Српски језик као нематерњи језик*	2			68			2				64				2				60				192										192									
3. Страни језик	2			68			2				64												132										132									
4. Физичко васпитање	2			68			2				64				2				60				192										192									
5. Математика	2			68			2				64				1				30				162										162									
6. Рачунарство и информатика	2					68																									68		68									
7. Историја															2				60				60										60									
8. Хемија	1			34																			34										34									
9. Екологија и заштита животне средине							1				32												32										32									
10. Географија	1			34																			34										34									
11. Социологија са правима грађана															1				30				30										30									
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	1			34			3				96				3				90				220										220									
1. Грађанско васпитање / Верска настава	1			34			1				32				1				30				96										96									
2. Изборни предмети према програму образовног профила							2				64				2				60				192										192									
Укупно А1+А2+Б	18	8	6	612	272	204	90	20	6	6	640	192	192	150	150	16	10	6	480	300	180	120	1670	674	576	330	3432															
Укупно	32					1178	32				1174				32				1080				3432										3432									

ТУРИСТИЧКО ХОТЕЛИЈЕРСКИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							IV РАЗРЕД							УКУПНО													
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње			
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б			
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4		231	132		120			160	192	160	150	12	3	5	372	93	155	180	7	5	5	210	150	150	120	973	567	465	570	2575										
1 Страни језик 2	3			99						96				3			93				3			90				378				378										
2 Основе туризма и угоститељства	2			66																								66				66										
3 хотелјерско и Агенцијско и пословање	2	4		66	132		90			128	160	120		3	5		93	155	120		3	5		90	150	120		66	443	465	450	1424										
4 Економика и туристичких предузећа										64																		64				64										
5 Пословна кореспонденција										64																		64				64										
6 Психологија у туризму														2			62				2			60				62				62										
7 Туристичка географија														2			62				2			60				122				122										
8 Спољнотрговинско и девизно пословање														2			62				2							62				62										
9 Маркетингу туризму и угоститељству														2			62				2							62				62										
10 Историја уметности														1			31				2			60				91				91										
11 Предузетништво																					2			60				60				60										
12 Професионална пракса							30						30							60												120										
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ										64				2			62				2			60				186				186										
Изборни предмет према програму образовног профила										64				2			62				2			60				186				186										
Укупно A2+B2	7	4	0	231	132	0	120			160	192	160	150	12	3	5	372	93	155	180	7	5	5	210	150	150	120	973	567	465	570	2761										
Укупно A2+B2	11			483						662				20			800				17			630				2575				(**2761)										

ХОТЕЛИЈЕРСКИ ТЕХНИЧАР – ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

	I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО													
	недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње				
	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Т	В
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4		231	132		120			120	192	150	160	160	192	150	186	180	62	372	62	186	180	120	210	180	120	973	474	558	570	570	2575					
1 Страни језик 2	3			99									96						93						90			378						378				
2 Основе туризма и угоститељства	2			66																								66						66				
3 хотелијерско и агенцијско и пословање	2	4		66	132		90			96	192	120	120	186	180	62	372	62	186	180	120	60	180	120	60	180	120	66	350	558	450	450	1424					
4 Економика и организација туристичких предузећа										64																		64						64				
5 Пословна кореспонденција							2			64																		64						64				
6 Психологија у туризму																2												62						62				
7 Туристичка географија																2									60			122						122				
8 Спољнотрговинско и девизно пословање																2												62						62				
9 Маркетингу туризму и угоститељству																2												62						62				
10 Историја уметности																1									60			91						91				
11 Предузетништво																									60			60						60				
12 Професионална пракса							30						30									60									120			120				
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ										64						2									60			186						186				
Изборни предмет 2 према програму образовног профила										64						2												186						186				
Укупно A2+B2	7	4		231	132		120			160	192	150	372	62	186	180	120	120	210	180	120	973	474	558	570	570	2575											
Укупно A2+B2	11			483			662			800			17			630			2575			630			2575			2575			2575			2575				

Напомена: **Уколико се изабере само стручни изборни предмети

МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ

МАТУРСКИ ИСПИТ

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, појединац стиче квалификацију неопходну за учешће на тржишту рада.

Матурским испитом се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четворогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила. Матурски испит састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика и књижевности, односно језика и књижевности на којем се ученик школовао;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. *додатак дипломи - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика.

Концепт матурског испита заснован је на следећим принципима:

- уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу,
- унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама.

Унапређивање квалитета процеса оцењивања постиже се применом методологије оцењивања заснованог на компетенцијама, као валидног и објективног приступа вредновању компетенција.

Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се и увођењем делимично екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на матурском испиту.

Организација матурског испита спроводи се у складу са **Правилником о програму матурског испита** за образовни профил који су објављени у Службеном гласнику. Матурски испит се организује у школама **у три испитна рока који се реализују у јуну, августу и јануару.**

За сваки образовни профил који је заснован на стандарду квалификација објављен је Приручник о полагању матурског испита којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита.

Приручници за образовне профиле на српском језику као и на језицима националних мањина на којима се реализују одређени образовни профили налазе се на сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања:

 <https://zuov.gov.rs/zavrsni-ispit-i-maturski-ispit-srednje-strucno/>

ЗАВРШНИ ИСПИТ

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за одговарајући трогодишњи образовни профил, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације.

Оцењивање стечености стручних компетенција врши се током реализације - извођења практичних радних задатака. Радни задаци формирану су на основу јединица компетенција и омогућавају проверу оспособљености ученика за примену знања, демонстрацију вештина и професионалних ставова у радном контексту. На овај начин је омогућено мерење знања, вештина, ставова и способности који одговарају Стандарду квалификације.

За сваки образовни профил који је заснован на стандарду квалификација објављен је Приручник о полагању завршног испита којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита.

Приручници за образовне профиле на српском језику као и на језицима националних мањина на којима се реализују одређени образовни профили налазе се на сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања:

 <https://zuov.gov.rs/zavrsni-ispit-i-maturski-ispit-srednje-strucno/>

ТАКМИЧЕЊА

Такмичење ученика има за циљ примену знања ученика из предмета, повећање способности за рад и неговање такмичарског духа.

Организатори Републичких такмичења у подручју рада трговина, угоститељство и туризам су: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Заједница економских, правно-биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа и школа домаћин – организатор такмичења.

Такмичења за ученике четвртог степена угоститељско-туристичких школа Србије

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици четвртог разреда из подручја рада Трговина, угоститељство и туризам. Екипу школе чини шест ученика и то по образовним профилима и дисциплинама:

- угоститељски техничар у дисциплини Услуживање на свечаном ручку - банкету (за 6 особа)
- кулинарски техничар у дисциплини Припрема менија за свечани ручак - банкет (за 6+1 особе)
- кулинарски техничар у дисциплини Припремање јела по избору од понуђених намирница (за 2 особе)
- угоститељски техничар у дисциплини Припремање и довршавање јела пред гостом (за 2 особе).

Такмичење се састоји из два дела, и то:

1. теоретски део - тест знања и
2. практични део.

Такмичење за ученике трећег степена угоститељско-туристичких школа Србије

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици трећег разреда из подручја рада Трговина, угоститељство и туризам (ТРЕЋИ СТЕПЕН). Екипу школе чини до 5 (пет) ученика и то по образовним профилима и дисциплинама:

- конобар у дисциплини Услуживање (услуживање на пословном ручку – према утврђеном менију за 2 особе)
- кувар у дисциплини Куварство (за 2 особе - припрема утврђеног менија на пословном ручку за 2 особе)
- посластичар у дисциплини Посластичарство (за 2 особе)
- кувар у дисциплини Куварство (јело по избору за 2 особе)
- конобар у дисциплини Барско пословање (припрема коктела пред гостом за 3 особе).

Такмичење се састоји из два дела, и то:

1. теоретски део - тест знања и
2. практични део.

Такмичење за ученике образовних профила Туристички техничар и Туристичко – хотелијерски техничар

Такмичење ученика има за циљ примену знања ученика из предмета Агенцијско и хотелијерско пословање и рецепцијско пословање, повећање способности за рад и неговање такмичарског духа.

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици четвртог разреда из подручја рада Трговина, угоститељство и туризам. Школу представља један ученик образовног профила туристички техничар /туристичко – хотелијерски техничар

Такмичење се састоји из три дела, и то:

1. теоретски део – тест знања из предмета Агенцијско и хотелијерско пословање (60 минута) - 40 бодова
2. практични део – попуњавање образаца из рецепцијског пословања (30 минута) – 15 бодова
3. практични део – израда тродневног аранжмана (120 минута) - 45 бодова

Однос теоретског и практичног дела такмичења као и његово вредновање у складу је са важећим наставним планом и програмом: теорија 40% и практични део 60%.

Такмичење из предмета математика

Право учешћа на такмичењу има по један ученик из I, II, III и IV разреда једне школе, из подручја рада економија, право и администрација и трговина, угоститељство и туризам. Ученици се такмиче под шифром.

Такмичење из предмета трговинско пословање и практична настава

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици трећег и четвртог разреда образовних профила трговац и трговински техничар. Ученици се такмиче у појединачној и екипној конкуренцији. Школа може имати једну екипу која има два члана (два ученика трећег разреда или два ученика четвртог разреда или комбинација једног ученика трећег и једног ученика четвртог разреда).

Такмичење се састоји из теоријског и практичног дела. Теоријски део се обавља провером знања путем теста. Питања обухваћена тестом су из садржаја програма (према важећем наставном плану) предмета трговинско пословање за први, други и трећи разред – образовни профил – трговац (закључно са наставном облашћу "Приступ изучавању маркетинга").

Такмичење ученика у беседништву

Такмичење ученика у беседништву има за циљ подстицање и продубљивање знања, исказивање посебних склоности, развијање способности говора, аргументовања, правилног закључивања, примену правила лепог говора, развијање креативности, неговање такмичарске традиције и такмичарског духа код ученика.

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици четвртог разреда из подручја рада Економија, право и администрација угоститељство, туризам и трговина.

Ученици се такмиче у три дисциплине и то:

1. Беседа на задату тему,
2. Беседа на изабрану тему и
3. Импровизирана беседа

Један такмичар наступа у дисциплини беседа на задату тему, други такмичар наступа у дисциплини беседа на изабрану тему. Оба такмичара наступају у дисциплини импровизирана беседа.

Школе где постоје такмичари који желе да се такмиче на језику на којем похађају наставу, треба да се обрате Школама домаћинима и упуте наставника преводиоца најмање два сата пре почетка такмичења, ради превођења теста.

ЗАНИМЉИВОСТИ

За ученике школа из овог подручја рада се поред Републичких такмичења организују и друга такмичења, смотре и пројекти на националном и регионалном нивоу. Неке од њих су:

- "Млади посластичар" - Компанија Дијамант од школске 2018/19 године сваке године организује такмичење за ученике образовог профила посластичар.
- "Развој омладинског туризма у Србији". Универзитет Сингидунум од 2015. године сваке године организује такмичење на различите теме нпр.
- Такмичење ученика у припремању и сервирању јела са роштиља - последњих 28 година сваке године у време "Роштиљијаде у Лесковцу" организује се ово такмичење.
- Под покровитељством Организације организују се различити типови такмичења из области предузетништва: Пословни изазов, Пасош предузетничких вештина и друга, на регионалном, националном и државном нивоу.
- Међународно такмичење сродних школа из Хрватске, БИХ, Македоније, Црне горе, Србије и Словеније - ГАТУС (гастрономско-туристички сусрети) од 2012 године .
- Туристичка тржница у Сарајеву од 2014. године такмичење ученика угоститељско-туристичких школа из бивших југословенских република.
- У сарадњи са РТС-ом завршено је девет сезона „Кухињског калфе“.

Школе које образују наведене профиле удружене су заједно са школама које образују профиле из области Економије, права и администрације у Заједници школа која се зове „Заједница економских, правно - биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа Републике Србије. Заједница пружа подршку школама у реализацији образовно – васпитног рада, доприноси унапређивању образовања из наведених области, организује такмичења и пружа информације осталим учесницима у образовном систему.

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

<https://zuov.gov.rs/zakoni-i-pravilnici/>

<https://zuov.gov.rs/strucno-obrazovanje-i-obrazovanje-odraslih/>

http://azk.gov.rs/?page_id=75911

<https://pks.rs/strana/dualno-obrazovanje>

<http://www.zajednica.edu.rs/>

<http://www.upis.mpn.gov.rs/Cir/Pocetna>

